

та законодавчих актах. Зокрема, відповідно до Лісового кодексу України застосування терміну «інтерес» передбачає врегулювання лісових правових відносин. Також Лісовим кодексом визначається до складу суб'єктного складу правовідносин, де може фігурувати і заінтересована особа [3].

Подібний підхід підтримано у Водному кодексі України, що нормативно регулює функціонування суб'єктів господарювання як центральних учасників у сфері використання водних ресурсів. В межах регулювання водних правовідносин застосування категорії «інтерес» пов'язується із необхідністю встановлення визначення пріоритетів у праві водокористування, досягнення пропорційності інтересів суспільства та приватної особи [4].

Так само до стратегічних завдань розробки та прийняття Кодексу України про надра відноситься врегулювання «законних інтересів підприємств, установ, організацій та громадян» (ст. 3) [5].

Розвиток судової практики та поширення ідеї необхідності дотримання публічного інтересу спричинило його нормативне закріплення у Законі України «Про адміністративну процедуру» [6].

Отже, відповідно до положень чинного законодавства України та результатів судової практики встановлюється, що в межах забезпечення права особи на здорове довкілля є домінуючим публічний інтерес, що полягає у запровадженні механізму захисту не лише суб'єктивного приватного права як у судовому, так і у позасудовому порядку.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
2. Мороз Г.В. Категорія «інтерес» із позиції еколого-правового підходу. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2020. № 2. Том 31 (70). Ч. 2. С. 10-14.
3. Лісовий кодекс України: Закон України від 21 січня 1994 року № 3852-ХІІ. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
4. Лісовий кодекс України: Закон України від 6 червня 1995 року № 213/95-ВР. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр#Text>
5. Кодекс України про надра: Закон України від 27 липня 1994 року № 132/94-ВР. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-вр#Text>
6. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17 лютого 2022 року. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2073-20#Text>

УДК 342.9

Юшков М.М., суддя

(Красногвардійський районний суд міста міста Дніпропетровська, м. Дніпро, Україна)

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЗАХИСТУ ТВАРИН ВІД ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ

Ураховуючи процеси європейської інтеграції, яка передбачає інтенсифікацію економічних, політичних, культурних відносин, впровадження у вітчизняне законодавство засад європейської нормативно-правової бази, наша держава під час розроблення механізму правового регулювання поводження з тваринами має можливість застосовувати положення таких нормативних актів:

– щодо диких тварин (Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі 1979 р);

– щодо тварин-компаньйонів (Європейська конвенція про захист домашніх тварин 1992 р., Регламент № 998/2003 Європейського Парламенту та Ради Європи про вимоги стосовно стану здоров'я тварин, що застосовуються під час некомерційного перевезення домашніх тварин);

– щодо тварин, які використовуються в сільському господарстві (Європейська конвенція про захист тварин під час міжнародного перевезення 1968 р., Європейська конвенція про захист сільськогосподарських тварин 1976 р., Європейська конвенція про захист тварин, призначених на забій, 1979 р.);

– щодо тварин, які експлуатуються задля дозвілля (Регламент Європейської Комісії про вимоги стосовно стану здоров'я циркових тварин під час перевезення між державами-членами, Директива Ради Європи про утримання диких тварин у зоопарках);

– щодо тварин, яких використовують для проведення наукових і промислових дослідів (Європейська конвенція про захист хребетних тварин, що використовуються для експериментів або в інших наукових цілях 1986 р., Директива Ради Європи 2010/63/ЄС про захист тварин, використовуваних у наукових цілях, Рекомендація Європейської Комісії про настанови щодо приміщень і піклування про тварин, які використовуються для експериментальних та інших наукових цілей).

У 2019 р. було внесено законопроект № 2351 щодо імплементації положень деяких угод і директив ЄС у сфері охорони тваринного та рослинного світу, що передбачає посилення відповідальності за жорстоке поводження. Головна мета цього законопроекту полягає у впровадженні гуманних засад поводження із тваринами, які зазначено в міжнародних договорах, учасником яких є Україна. Заступником голови Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики та природокористування було зазначено, що стаття 89 Кодексу України про адміністративні правопорушення, якою передбачено покарання за жорстоке поводження з тваринами, практично не діє, адже вона не узгоджена із Законом України «Про захист тварин від жорстокого поводження» [3].

Вищезазначений законопроект передбачає внесення змін до Закону «Про захист тварин від жорстокого поводження», а саме доповнення про заборону утримання ведмедів, тигрів, левів та інших диких тварин біля закладів громадського харчування, готелів, інших місць, де демонстрація диких тварин є неприйнятною, а також у приватних будинках і на приватних подвір'ях, адже утримувати цих тварин мають право лише зоопарки [3].

Також передбачається зменшення віку, з якого особа може притягатися до кримінальної відповідальності за жорстоке поводження, а саме до 14 років. Буде збільшуватися кримінальна відповідальність у певних випадках, а діяння, які нині є адміністративними, будуть криміналізуватися [3].

Нині велика кількість держав приділяє увагу саме забороні та відмові в тестуванні косметики на тваринах. Першою країною, яка у 2002 р. заборонила досліди над тваринами заради перевірки придатності косметики та інших побутових засобів, є Англія. Щодо країн Європейського Союзу, то ще у 2004 р. було встановлено заборону тестування готової косметичної продукції на тваринах. У 2009 р. країни ЄС вводять заборону рекламування косметичних засобів, які було протестовано на тваринах. Великим здобутком стала заборона продажу засобів, які тестуються на тваринах на території ЄС узагалі, але великим мінусом цієї заборони є те, що вона зачіпає лише нові продукти на ринку, оминаючи старі, які вже закріпилися на європейському ринку.

На щастя, завдяки плідній праці багатьох лабораторій світу було розроблено альтернативи для тестування косметики. Ці альтернативні засоби або мінімізують шкідливий вплив, або ж зовсім відкидають участь тварин у дослідях. До таких засобів належать:

- тести з використанням білкової мембрани;
- клінічні дослідження на добровольцях;

- комп'ютерне моделювання;
- медична візуалізація (перевірка впливу ліків на метаболізм шляхом мікродозування);
- тести у пробірці на моделі людської шкіри тощо [7, с. 226].

На жаль, Україна майже не використовує досвід зарубіжних країн щодо альтернативних засобів для тестування косметики та побутової хімії. На думку автора, треба розробити дієвий механізм контролю за косметичними та хімічними експериментами шляхом закріплення відповідного обов'язку представників Державної екологічної інспекції та громадських екологічних інспекторів, зокрема спеціального обліку та звітності про проведення дослідів над тваринами. Також варто закріпити заборону тестування продукції саме на законодавчому рівні, розробити макети локальних актів для державних і недержавних інституцій, які проводять тестування.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації положень деяких міжнародних угод та директив Європейського Союзу у сфері охорони тваринного та рослинного світу : Закон України від 15 липня 2021 року № 1684-ІХ. Офіційний вісник України від 20.08.2021 — 2021 р., № 64, стор. 27, стаття 4009, код акта 106543/2021
2. Лозо О.В., Пілюшенко Д.О. Актуальні питання правового регулювання захисту тварин від жорстокого поводження. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 7. 2020. С. 225-228. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-7/57>

УДК 342.9

Якубенко Д.Л. аспірантка спеціальності 081 Право, кафедра Конституційного права України

Науковий керівник: Дахова І.І, к.ю.н., доцентка кафедри Конституційного права України

(Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДОПОМІЖНИХ РЕПРОДУКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОКРЕМИМ КАТЕГОРІЯМ

Застосування допоміжних репродуктивних технологій, які в юридичній площині розглядається як реалізація репродуктивних прав, є одним з найбільш ефективних способів лікування безпліддя, що стає все більш актуальним протягом останніх десятиліть. Та разом із тим, популяризація та розвиток окреслених технологій потребує своєчасного їх закріплення законодавцем.

Зокрема, важливим моментом у царині захисту репродуктивних прав людини постає відсутність законодавчого регулювання питання застосування ДРТ окремим категоріям осіб, наприклад, таким як ВІЛ-інфіковані особи. Станом на сьогодні, закон регулює питання застосування ДРТ виключно у дискордантних подружніх пар - тобто таких, в яких один із партнерів ВІЛ-позитивний, а інший – ВІЛ-негативний [2]. Так, люди, які живуть з ВІЛ, один із яких є членом дискордантної подружньої пари, мають право на участь у допоміжних репродуктивних технологіях за умови запобігання передачі ВІЛ-інфекції від батьків майбутній дитині.

У вересні 1996 р. на Другій міжнародній консультації з ВІЛ/СНІД та прав людини, яка відбулася під егідою Управління Верховного комісара ООН з прав людини та Об'єднаної програми ООН з ВІЛ/СНІД, було підготовлено міжнародний документ «ВІЛ/СНІД та права людини. Міжнародні керівні принципи». Цей документ відзначився